

Regeling Commissie wetenschappelijke integriteit Netwerk Levensbeschouwelijke Universiteiten

Preamble

Binnen de in het Netwerk Levensbeschouwelijke Universiteiten (NLU) samenwerkende instellingen rust op alle betrokkenen bij het onderwijs en onderzoek een eigen verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de wetenschappelijke integriteit. De algemene beginselen van professioneel wetenschappelijk handelen dienen daartoe te allen tijde te worden nageleefd.

In de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening (VSNU 2005, aangepast in 2012) is een uitwerking gegeven aan deze beginselen die ook door de in het Netwerk Levensbeschouwelijke Universiteiten (NLU) samenwerkende instellingen worden onderschreven en gelden als richtlijnen voor de universiteit als bedoeld in artikel 1.7 van de WHW.

Een van de middelen ter toetsing van de wetenschappelijke integriteit is het recht te klagen indien (het vermoeden bestaat dat) medewerkers van de universiteit de wetenschappelijke integriteit schenden.

Voor de verwezenlijking van dit klachtrecht hebben de colleges van bestuur van de Theologische Universiteit Apeldoorn, de Theologische Universiteit Kampen en de Universiteit voor Humanistiek een commissie wetenschappelijke integriteit ingesteld. Deze universiteiten stellen daarnaast een eigen klachtenregeling vast .

Deze regeling én de door de afzonderlijke instellingen vast te stellen klachtenregelingen zijn gebaseerd op de door de gezamenlijke Nederlandse universiteiten vastgestelde modelregeling.

Art. 1 Definities

Schending van de wetenschappelijke integriteit: Handelen of nalaten in strijd met de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening, waaronder in ieder geval de gedragingen opgenomen in bijlage 1.

Klacht: Een melding over (een vermoeden van) schending van de wetenschappelijke integriteit begaan door een medewerker

Klachtenregeling: de door de universiteiten vastgestelde klachtenregelingen.

Klager: Degene die zich met een klacht wendt tot de commissie

Beklaagde: De medewerker over wiens gedraging een klacht is ingediend

Medewerker: degene die cf. de CAO-NU een dienstverband heeft (gehad) bij de universiteiten of die anderszins werkzaam is (geweest) onder verantwoordelijkheid van de universiteiten

Vertrouwenspersoon: Degene die als vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit is aangewezen aan één van de universiteiten.

Commissie: de door de colleges van besturen van de universiteiten ingestelde commissie ter behandeling van klachten inzake schending van de wetenschappelijke integriteit aan een van de universiteiten.

Universiteiten: de Theologische Universiteit Apeldoorn, Theologische Universiteit Kampen en de Universiteit voor Humanistiek.

Art. 2 Algemeen

1. Het college van bestuur van elk van de universiteiten stelt een klachtenregeling vast voor de eigen instelling op basis van het door de VSNU vastgestelde model.
2. Eenieder heeft het recht een klacht in te dienen bij de commissie
3. Indien de klacht betrekking heeft op een lid van een College van Bestuur brengt de commissie advies uit aan de Raad van Toezicht van deze universiteit en oefent deze de bevoegdheden uit van artikel 5.
4. Een ieder is verplicht de commissie alle medewerking te verlenen die zij redelijkerwijs kunnen vragen bij de uitoefening van hun bevoegdheden.
5. Een ieder die is betrokken bij de behandeling van een klacht is geheimhouding verschuldigd over hetgeen hem in de klachtprocedure bekend is geworden.

Art. 3 Vertrouwenspersoon

1. Het college van bestuur van elk van de universiteiten benoemt elk een of meerdere vertrouwenspersonen.
2. In de klachtenregelingen van elk van de universiteiten wordt het volgende geregeld:
 - a) De benoeming van de vertrouwenspersoon
 - b) De taken van de vertrouwenspersoon
 - c) De wijze waarop de vertrouwenspersoon verantwoording aflegt
 - d) De geheimhoudingsplicht van de vertrouwenspersoon

Art. 4 Commissie Wetenschappelijke Integriteit

a. Benoeming en samenstelling

1. De Colleges van Bestuur van de universiteiten stellen gezamenlijk een commissie wetenschappelijke integriteit in, die bevoegd is klachten met betrekking tot (een vermoeden van) schending van wetenschappelijke integriteit begaan aan een van de universiteiten in behandeling te nemen.
2. De commissie wordt gevormd door de drie leden.
3. Elke universiteit draagt één lid voor.
4. Bij de benoeming van leden wordt gestreefd naar een evenwichtige vertegenwoordiging van de wetenschapsgebieden van de universiteiten.
5. De leden worden voor een periode van vier jaar benoemd door de colleges van bestuur van de instellingen. Eén van de leden wordt daarbij door de colleges van bestuur als voorzitter benoemd.
6. Voor benoeming is vereist:
 - het zijn van (emeritus) hoogleraar met lange ervaring in onderzoek en onderwijs, bij voorkeur opgedaan aan een of meer Nederlandse universiteiten;
 - het genieten van een onbesproken wetenschappelijke reputatie;
 - het kunnen omgaan met tegenstellingen en conflicten;
7. Niet voor benoeming komen in aanmerking
 - de leden van de raden van toezicht van de universiteiten,
 - de leden van het colleges van bestuur van de universiteiten,
 - de decanen en voorzitters van de leerstoelgroepen van de universiteiten
 - de vertrouwenspersonen van de universiteiten.
8. De colleges van bestuur van de universiteiten kunnen de benoeming tussentijds beëindigen
 - op eigen verzoek het betreffende lid van de commissie;
 - wegens niet langer voldoen aan de vereisten voor benoembaarheid;
9. De commissie kan voor het onderzoek van een klacht tijdelijk worden uitgebreid met deskundigen, al dan niet verbonden aan de universiteiten.

10. De universiteiten voorzien in deskundige ambtelijke ondersteuning van de commissie. De commissie heeft instemmingsrecht ten aanzien van benoeming en ontslag van de ambtelijk secretaris van de commissie.

b. Taak

1. De commissie wetenschappelijke integriteit onderzoekt klachten en brengt daarover advies uit aan het college van bestuur van de universiteit waaraan de beklagde verbonden is.

c. Bevoegdheden

1. De commissie is bevoegd informatie in te winnen bij alle werknemers en organen van de universiteiten. Zij kan inzage verlangen in alle documentatie en correspondentie die zij voor de beoordeling van de klacht van belang acht.
2. De commissie kan deskundigen, al dan niet verbonden aan de universiteiten, raadplegen. Van de raadpleging wordt een rapportage opgemaakt.

d. Werkwijze

1. Voor zover de werkwijze van de commissie niet in deze of in een nadere regeling is vastgelegd, wordt deze bepaald door de voorzitter.
2. Leden van de commissie die op enigerlei wijze zijn betrokken bij de personen of feiten waarop de klacht betrekking heeft, komen niet in aanmerking voor de behandeling van een klacht. In dat geval kan het betreffende commissielid voor de behandeling van de betreffende klacht worden vervangen. Daarbij is het gestelde in artikel 4.a. van toepassing.
3. De commissie beoordeelt de ontvankelijkheid van de klacht onder meer aan de hand van de volgende criteria:
 - duidelijke omschrijving van de (vermoede) schending van de wetenschappelijke integriteit door een of meer bepaalde medewerkers van de universiteiten.
 - de daarop betrekking hebbende schriftelijke stukken of andere bewijsmiddelen;
 - vermelding van naam, functie en contactgegevens van klager.
 - Op verzoek van het college van bestuur kan de commissie een klacht onderzoeken zonder de identiteit van de klager te kennen.
4. De commissie is bevoegd een klacht niet in behandeling te nemen indien de schending naar haar oordeel te lang geleden heeft plaatsgevonden of indien de klacht al eerder is onderzocht of naar haar oordeel kennelijk ongegrond of kennelijk van onvoldoende belang is verklaard.
5. De commissie kan klager de gelegenheid bieden de klacht aan te vullen binnen een door haar gestelde termijn.
6. De commissie oordeelt binnen drie weken na ontvangst van de klacht over de ontvankelijkheid van de klacht. Indien zij tot niet-ontvankelijkheid concludeert, brengt zij daarover terstond advies uit aan het betreffende college van bestuur.
7. Indien de commissie de klacht ontvankelijk acht, gaat zij over tot inhoudelijke behandeling.
 - De commissie hoort de naar haar oordeel in aanmerking komende betrokkenen bij de klacht. Van het horen wordt een verslag opgemaakt.
 - Tijdens het horen kunnen de klager en de beklagde zich laten bijstaan.
 - Het horen van betrokkenen geschiedt in elkaars aanwezigheid, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om hen gescheiden te horen. In dat geval wordt ieder van hen op de hoogte gesteld van het verhandelde tijdens het horen buiten diens aanwezigheid.
 - De commissie kan getuigen en deskundigen horen.
8. Binnen twaalf weken na ontvangst van de klacht brengt de commissie advies uit aan het betreffende college van bestuur over de gegrondheid van de klacht.
9. De zittingen van de commissie zijn niet openbaar.

e. Verantwoording

1. De commissie legt over haar werkzaamheden achteraf verantwoording af aan de colleges van bestuur in een jaarlijkse rapportage ten behoeve van de jaarverslagen van de universiteit.
1. De leden van de commissie en eventuele geraadpleegde deskundigen zijn geheimhouding verschuldigd over hetgeen hun in die hoedanigheid bekend is geworden.

Art. 5 Vervolprocedure

1. Het college van bestuur stelt binnen vier weken na ontvangst van het advies van de commissie zijn aanvankelijk oordeel vast. Het stelt de klager en de beklaagde(n) hiervan terstond schriftelijk in kennis. Het advies van de commissie wordt meegezonden met het aanvankelijk oordeel.
2. Klager en beklaagde(n) kunnen binnen zes weken na ontvangst van het bericht van het college van bestuur aan het Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) verzoeken advies uit te brengen over het aanvankelijk oordeel van het college van bestuur, voor zo ver dit de schending van de wetenschappelijke integriteit betreft. De commissie zendt desgevraagd terstond alle op de klacht betrekking hebbende stukken in afschrift aan het LOWI.
3. Indien niet binnen de onder 2 genoemde termijn het advies van het LOWI is gevraagd, stelt het college van bestuur zijn oordeel vast over de klacht.
4. Indien het advies van het LOWI is gevraagd, betreft het college van bestuur het oordeel van het LOWI in haar definitieve besluit.

Art. 6 Bescherming van betrokkenen

1. Het indienen van een klacht ingevolge deze regeling kan voor de klager tot generlei nadeel, direct of indirect, leiden, tenzij de klager niet te goeder trouw heeft gehandeld. Hetzelfde geldt voor getuigen, deskundigen, de vertrouwenspersonen of de commissieleden.

Art. 7 Onvoorziene gevallen

1. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslissen de colleges van bestuur van de universiteiten in goed overleg.

Art. 8 Slotbepalingen

1. Deze regeling treedt in werking op 1 september 2013.
2. Deze regeling wordt gepubliceerd op de websites van de universiteiten.
3. Van de klachten die sedert 1 september 2013 door de commissie inhoudelijk zijn onderzocht wordt het advies van de commissie en het oordeel van het college van bestuur na afronding van de procedure in geanonimiseerde vorm gepubliceerd op de website van de VSNU.

Bijlage 1 Schendingen van de wetenschappelijke integriteit

In de wetenschappelijke gemeenschap bestaat grote overeenstemming over hoe de wetenschapsbeoefenaar zich hoort te gedragen en welke gedragingen moeten worden afgewezen als schendingen van de wetenschappelijke integriteit. In Nederland is die overeenstemming terug te vinden in de KNAW notitie Wetenschappelijke Integriteit uit 2001 en de VSNU code wetenschapsbeoefening uit 2004. Van de vele internationale teksten is de ALLEA European Code of Conduct for Research Integrity uit 2011 toonaangevend.

Fouten worden overal gemaakt en misdragingen zijn er in vele soorten en maten. Wetenschap kan slechts functioneren als is voldaan aan alle eisen van zorgvuldigheid, betrouwbaarheid, eerlijkheid, onpartijdigheid, verantwoordelijkheid en respect. Wetenschappelijk wangedrag brengt schade toe aan de waarheid, aan andere wetenschappers en aan de maatschappij. De eerstverantwoordelijke om wangedrag tegen te gaan en zo nodig te bestraffen is de werkgever van de onderzoeker, de universiteit of het onderzoeksinstituut.

Met betrekking tot de gedragingen die hieronder zijn opgesomd, verklaren de universiteiten dat zij deze categorisch afwijzen, actief bestrijden en zo nodig met de hun ter beschikking staande sancties zullen bestraffen. Onder schendingen van de wetenschappelijke integriteit wordt in ieder geval verstaan:

1. **fingeren: het invoeren van fictieve gegevens**
Het fabriceren of verzinnen van gegevens die worden gepresenteerd als werkelijk verkregen bevindingen van onderzoek. Hiermee wordt het hart van de wetenschap—de waarheidsvinding—geraakt.
2. **falsificeren: het vervalsen van gegevens en/of het heimelijk verwerpen van verkregen onderzoeksresultaten**
Voor de onderzoeker onwelgevallige gegevens mogen nooit worden aangepast aan de verwachtingen of de theoretische uitkomsten. Het weglaten van gegevens mag slechts geschieden op aantoonbaar goede gronden.
3. **plagiëren van (delen van) publicaties en resultaten van anderen**
Wetenschap functioneert slechts met de eerlijke erkenning van de intellectuele eigendom van ieders eigen bijdrage aan de kennis. Dat geldt voor de hele range van studentenwerkstukken en scripties tot wetenschappelijke publicaties en dissertaties. Het gaat niet alleen om letterlijk overschrijven, maar ook om parafraseringen, het weglaten van noten of bronvermelding, het heimelijk gebruik van door anderen vergaarde data, ontwerpen of tabellen. Het auteursrecht biedt gedupeerden de mogelijkheid tot genoegdoening via de rechter, maar ook als er geen direct gedupeerde (meer) is, kan een onderzoeker worden aangeklaagd wegens plagiaat.
4. **het opzettelijk negeren en niet erkennen van bijdragen van andere auteurs**
is een vorm van wangedrag die verwant is aan het plegen van plagiaat. Opzettelijke en grove schendingen die niet binnen de wetenschappelijke gemeenschap zelf opgelost kunnen worden, behoeven een onafhankelijk oordeel van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit.
5. **het zich onterecht voordoen als (mede-)auteur**
Een onderzoeker mag zich slechts (laten) noemen als medeauteur van een publicatie wanneer hij daaraan een aanwijsbare bijdrage heeft geleverd in de vorm van ingebrachte ideeën en expertise, uitgevoerd onderzoek, of theorievorming. Een onderzoeker die zijn naam aan een publicatie verbindt, vergewist zich zo goed mogelijk van de juistheid en integriteit van de inhoud.

6. het bewust verkeerd gebruiken van (statistische) methoden en/of het bewust verkeerd interpreteren van resultaten
De (statistische) interpretatie van onderzoeksgegevens en van empirische resultaten is onderdeel van de wetenschappelijke discours en dat betreft ook de vraag of die interpretatie al dan niet verkeerd is. Het is pas aan te merken als wangedrag indien wordt volhard in een verkeerde voorstelling van zaken en het presenteren van ongewettigde conclusies, wanneer in de wetenschappelijke gemeenschap tot een onomstreden oordeel daarover is gekomen. Zo nodig kan een CWI met externe peers tot een dergelijk oordeel komen.
7. het begaan van verwijtbare onzorgvuldigheden bij het verrichten van onderzoek
Er is pas sprake van wangedrag wanneer de onderzoeker verder gaat dan fouten en slordigheden en zijn handelwijze niet bijstelt na ernstige en gefundeerde kritiek. Een CWI kan laten onderzoeken of daarvan sprake is.¹
8. wangedrag van collega's toelaten en verheimelijken
Een onderzoeker of bestuurder heeft een zorgplicht ten aanzien van de wetenschap als geheel en in het bijzonder ten aanzien van de onderzoekers in zijn directe omgeving. Erkend moet worden dat gezagsverhoudingen in de wetenschap, bijvoorbeeld tussen promotor en promovendus, het aanklagen van collega's niet altijd gemakkelijk zal maken.

¹ Punt 7 wordt door de in artikel 1 genoemde universiteiten als volgt bijgesteld: Er is sprake van wangedrag wanneer de onderzoeker onzorgvuldig handelt en daarmee fouten en slordigheden begaat die niet verschoonbaar zijn, omdat de onderzoeker zijn handelwijze niet bijstelt ondanks ernstige en gefundeerde kritiek. Een CWI kan laten onderzoeken of daarvan sprake is.